

Lärare Anders Knutsson längst till vänster och en mängd skolbarn fotograferade utanför Bruksskolan. Sven Jonsson, killen som år 1915 bytte efternamn till Jerring, kan ses vid den röda pilen.

Ekenäs fotograferat den 13 juni 1886, alltså samma år som byggnaden eldades upp. I Början av 1900-talet bodde Sven Jerring i huset.

Stockholm-Motala och Boxholm

Radiolegenden Jerring var elev i Bruksskolan

BOXHOLM (LT)

"Japaner, japaner, från sig vilt slående japaner... japaner som hoppar, japaner som fläker sig..." Vi har nog alla hört Sven Jerrings referat, Sven som ju var en av pionjerna inom radiomediet. Hans namn lever vidare med Jerringpriset. Att Sven Jerring bodde en tid i Vadstena är nog ganska så känt, men att han i unga år också bodde i Boxholm är kanske inte lika bekant...

I december 1898 kom en man och en kvinna och deras lilla son till Boxholm, de kom inflyttade från Jämsböhö i Blekinge. Familjen slog sig ner i Grebo i Boxholms sydvästra utkant, och de skrevs in i hushörsboken den 28 december 1898.

Mannen i familjen var veterinär och han hette Alfred Jonsson och han var född i Kudby på Vikbolandet den 24 december 1864. Hustrun hette Anna Malvina Karlsson och hon var född i St. Olai, Norrköping den 11 september 1869.

Paret hade gift sig den 17 oktober 1894. Deras son var bara tre år när familjen kom till Boxholm, han hette Sven Alfred Teodor Jonsson och han var född i Malung den 8 december 1895. Familjen flyttade ganska ofta, och det var på grund av Alfreds veterinärarbete får man förmoda.

Den lilla pojken kom senare i livet att bli en av Sveriges mest kända personer. År 1915 bytte Sven efternamn - vilket även den åtta år yngre brodern Nils gjorde - och deras efternamn blev Jerring. Namnbytet framgår i en församlingsbok över Vadstena där familjen bodde vid den tiden.

När Radiotjänst - numera Sveriges Radio - startade den 1

januari 1925, blev Jerring bolagets förste programledare och hallmäns. Han blev med tiden radions populäraste personlighet och Farbror Sven med hela svenska folket.

Namnet Farbror Sven fick han med programmet Barnens brevlåda som premiärsändes redan 1925 och när det sista programmet sändes den 1 juni 1972 hade det sänts 1785 gånger. Det var då världens äldsta radioprogram.

Annars hördes ju Svens röst också från en mängd olika sportreferat och Jerringpriset kan ses som en hyllning till denne radiopionjär och sportreporter.

År 1900 uppfördes en vacker byggnad på Bredgårds ägor i Boxholm. Det var en tjänstemannabostad och byggnaden innehöll två lägenheter. Namnet på huset kom att bli Ekenäs. I den ena lägenheten bosatte sig en änkefru samt hennes dotter som var folkskollärare.

Men in i den andra lägenheten flyttade veterinären Alfred Jonsson tillsammans med hustrun Anna Malvina och den då snart femåriga sonen Sven. Medan de bodde i Ekenäs utökades familjen i och med att sonen Nils Erik Alfred föddes den 18 maj 1903. Nils Jerring kom senare i livet att bli skådespelare och regissör.

Alfred Jonsson var alltså veterinär och under Svens barn-dom kom familjen att bo i Malung, Norrköping, Jämsböhö och Vadstena, och i Boxholm kom de att stanna från slutet av 1898 fram till den 25 maj 1907 då de flyttade till Vadstena. Det var samma år som Sven skulle fylla 12 år, så Sven Jonsson - sedermera Sven Jerring - gick alltså sina första skolor i Boxholm.

Det var således i Bruksskolan, Boxholm som Sven Jerring lärde sig att läsa och räkna - kan man anta - och säkert en hel del andra saker. Bruksskolan byggdes 1876 och den revs

Radio-tjänst 1937. Sven Jerring pratar med en lyssnare. Källa: WIKIMEDIA COMMONS

strax efter 1961 för att ge plats för nuvarande Mediumvals-verket.

Det finns ett gammalt foto taget utanför Bruksskolan med en stor mängd barn och där ses Sven Jonsson (Jerring) som en av eleverna.

Ingemar Carlsson skrev i början av 1980-talet en artikel om Ester Ljunggren, en dam som hade en damkonfektionsbutik på Storgatan. Hon var skolkamrat med Sven och kunde berätta att Sven var både snäll och duktig i skolan och han fick fina betyg i de flesta ämnen.

Bara hans sångroster blev underkänd minns Ester... Och hon tyckte själv att Sven sjöng väldigt illa.

Läraren hette Anders Knutsson och barnen kallade honom för "Knutte". Han var inte sen att rycka flickorna i flätorna och pojkarna fick en örfil för minsta förseelse. Ester menar i artikeln att undervisningen var dålig. Lärare "Knutte" hade höns och kalkoner och det intresserade honom mer än barnens undervisning.

I slutet av 1960-talet - trol-

igen 1968 - så besökte Sven Jerring Boxholm och det var för att spela in Barnens brevlåda från den gamla hemorten. Sven Jerring gjorde en rad program från de platser där han hade bott som barn. I samband med besöket i Boxholm så träffade Sven barndomsvännen Gustav Björsson i Kärarp. En tidningsartikel har bevarat minnet av detta möte och de två åldersstigna herrarna hade många barndomsminnen att prata om. Bruksdisponenten Vilhelm Wettergren berättade och även dennes hund som hette Boy. Sven var lika rädd för båda erkände han för Gustav Björsson...

De båda herrarna pratade också om en jordbävning som inträffade 1904. "Mina tennsoldater på salsgolvet började röra på sig när jag satt och lekte med dem" sa Sven Jerring. Faktum är att det år 1904 inträffade ett jordskalv som är det största i Sverige under modern tid.

Det 1643:e programmet av Barnens brevlåda spelades in i musikrummet på Centralsko-

lan. En tidningsnotis berättar att fru Nini Skärby och kantor Carl Gustaf Moström hade valt ut ett lagom antal musikanter och sångare till inspelningen. De flesta av barnen som var med vid inspelningen är idag mellan 55 och drygt 60 år gamla och enligt tidningsnotisen fick de var sin ovikt tia i gage.

Man kan ju tänka sig att Sven Jerring besökte Ekenäs, den gamla bostaden, i samband med radioinspelningen i Boxholm. Byggnaden låg vid den södra infarten, intill nuvarande Carl Tryggers väg.

Det ståtliga huset eldades upp av räddningstjänsten 1986, men på platsen finns det idag en minneskylt som visar att Ekenäs legat just där.

Svens mor dog i Stockholm 1941 och fadern dog 1954, även han i huvudstaden. Sven Jerring själv gick ur tiden den 27 april 1979. Han bodde då på De Geersgatan i Stockholm och han är begravd på Norra begravningsplatsen.

Text och bild:
KLAS JOHANSSON

Det händer

Evenemangstips
i Boxholms kommun

Hälsövandring på Östgötaleden

Region Östergötland, kommunen och föreningar arrangerar och berättar om hälsa, naturen och Östgötaleden. Det finns tipspromenad med fina priser samt något att äta och dricka. Tid: 04-21, kl 10-14. Plats: Samling vid Timmerö badplats.

En kväll med Cash i ord och ton

Mikael Billemar sjunger och berättar om Johnny Cash. Övriga medverkande: Ekeby-Prismakören, Anders Nyström, dirigent, Marcus Nilsson, gitarr, Christofer Törnroos, bas, Krister Persson, trummor och Nils-Peter Vaggelyr, piano. Tid: 04-21, kl 18. Plats: Boxholms kyrka.

Bio: Mästerdetektiven

Sherlock Gnomes. Tid: 04-22, kl 14. Plats: Folkets hus.

Handarbetscafé

Alla är välkomna; nybörjare som experter. Kaffet finns att köpa. Ta med eget bröd. Tid: Lördagar t o m 04-28, kl 10-13. Plats: Boxholms bibliotek.

Vandring med Korpen

Tid: Torsdagar t o m 05-31, kl 9-12. Plats: Start vid Folkets hus.

Hitler och konsten

Nazismen var på olika sätt besatt av konst. Den judiske konsthandlaren Paul Rosenberg samlade i Paris modern konst som delvis stals av nazisterna. Filmen är en resa genom olika utställningar som visar ett stort antal mästerverk av Botticelli, Matisse, Monet, Chagall, Renoir, Gauguin med flera. Diskussion och enklare buffé efteråt. 150 kr. Med buffé: 225 kr (föranmälan krävs). Tid: 04-28, kl 14. Mingel från kl 13. Plats: Folkets hus.

Vårflägar

Välkomna våren och dess flägar med en härlig promenad längs Idas stig. Gunnar Myrhede guidar. Gratis. Tid: 04-29, kl 10-12. Plats: Samling på grusparkeringen vid Svartåvallen.

Valborgsmässoafton

Program: Kl 17.30-19.00 Ponnyridning, Boxholms ridklubb. Musikkåren börjar spela kl 18.50 för de boende på Bjursdalen. Därefter avmarsch mot Folkets park. Kl 20.10 Majbålet tänds av Boxholms ridklubb. Körsång av Sångarbröderna. Kl 20.45 Vårtal av Marianne Holmbom. Kl 21.30 Fyrverkeri. Tid: 04-30, kl 17.30-21.45. Plats: Folket park.